ZAKONO RODITELJIMA NEGOVATELJIMA I NEGOVATELJIMA

("Sl. glasnik RS", br. 63/2026)

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se pojam i status roditelja negovatelja i negovatelja, uslovi za priznavanje prava na status roditelja negovatelja i negovatelja, pravo roditelja negovatelja i negovatelja na mesečnu novčanu naknadu, uslovi i postupak za prestanak prava na status roditelja negovatelja i negovatelja i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava roditelja negovatelja i negovatelja u Republici Srbiji.

Pojam roditelja negovatelja

Član 2

Roditelj negovatelj, u smislu ovog zakona, jeste roditelj koji živi u zajedničkom domaćinstvu sa detetom kome je zbog telesnog ili senzornog oštećenja, intelektualnih poteškoća ili promena u zdravstvenom stanju potrebna pomoć i nega drugog lica da bi zadovoljilo svoje osnovne životne potrebe, kao i roditelj koji živi u zajedničkom domaćinstvu sa osobom koja je zbog telesnog ili senzornog oštećenja, intelektualnih poteškoća ili promena u zdravstvenom stanju potpuno zavisna od pomoći i nege drugog lica u zadovoljavanju svojih osnovnih životnih potreba.

Detetom, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se maloletno lice kome je utvrđeno pravo na uvećani dodatak za pomoć i negu drugog lica, u skladu sa propisima koji uređuju oblast socijalne zaštite.

Osobom, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se lice kome je utvrđeno pravo na uvećani dodatak za pomoć i negu drugog lica, u skladu sa propisima koji uređuju oblast socijalne zaštite i koje je potpuno zavisno od pomoći i nege drugog lica u zadovoljavanju svojih osnovnih životnih potreba.

Pravo na status roditelja negovatelja pod uslovima i na način propisan ovim zakonom može ostvariti i staratelj.

U porodici sa dvoje ili više lica iz st. 2. i 3. ovog člana, pravo na status roditelja negovatelja mogu ostvariti oba roditelja.

Član porodice kao negovatelj

Član 3

Kada su roditelji deteta ili osobe iz člana 2. ovog zakona umrli, ili su nepoznati, ili jedan ili oba roditelja žive sa detetom odnosno osobom, ali zbog svog psihofizičkog stanja nisu u mogućnosti da pružaju potrebnu pomoć i negu, a dete ili osoba nije stavljena pod starateljstvo drugog lica, pravo na status negovatelja može da ostvari i jedan od članova porodice pod istim uslovima kao i roditelj.

Članom porodice, u smislu ovog zakona, smatraju se supružnici i vanbračni partneri i srodnici u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva, kao i srodnici u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva pod uslovom da žive u zajedničkom domaćinstvu sa licima kojima pružaju pomoć i negu.

Ukoliko u jednoroditeljskoj porodici ima dvoje ili više lica iz člana 2. st. 2. i 3. ovog zakona pravo na status negovatelja može da ostvari i član porodice iz stava 2. ovog člana.

Uslovi za priznavanje statusa

Član 4

Pravo na status roditelja negovatelja i negovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom priznaje se licu koje:

1. je državljanin Republike Srbije;

2. je punoletno;

3. ima poslovnu sposobnost;

4. nije lišeno roditeljskog prava;

5. ima prijavljeno prebivalište na istoj adresi sa detetom ili osobom iz člana 2. ovog zakona u Republici Srbiji;

6. živi u zajedničkom domaćinstvu sa detetom ili osobom iz člana 2. ovog zakona na teritoriji Republike Srbije;

7. je sposobno za pružanje potrebne pomoći i nege;

8. nije zaposleno odnosno radno angažovano po bilo kom osnovu u skladu sa zakonom, niti obavlja preduzetničku delatnost, samostalnu delatnost ili neku drugu profesionalnu delatnost;

9. nije korisnik penzije.

Pravo na status roditelja negovatelja i negovatelja priznaje se do navršene 65. godine života.

Ministar nadležan za poslove socijalne zaštite će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis kojim će se odrediti potrebna dokumentacija kojom se dokazuje ispunjavanje uslova za priznavanje prava na status roditelja negovatelja i negovatelja.

Razlozi za nepriznavanje statusa

Član 5

Pravo na status roditelja negovatelja odnosno negovatelja ne može ostvariti lice:

1. koje je lišeno roditeljskog prava;

2. koje je lišeno poslovne sposobnosti;

3. čije je dete odnosno osoba iz člana 2. ovog zakona, smešteno u ustanovu socijalne zaštite;

4. čije je dete odnosno osoba iz člana 2. ovog zakona, u hraniteljskoj porodici, uključujući srodničku hraniteljsku porodicu;

5. koje je pravosnažno osuđivano ili se protiv njega vodi krivični postupak za krivična dela protiv života i tela, protiv polne slobode, protiv braka i porodice.

Pravo na novčanu naknadu

Član 6

Roditelj negovatelj i negovatelj ostvaruje pravo na novčanu naknadu za vreme trajanja statusa roditelja negovatelja i negovatelja.

Vreme i način isplate novčane naknade, kao i druga prava i obaveze uređuju se ugovorom potpisanim između Ministarstva nadležnog za poslove socijalne zaštite i roditelja negovatelja i negovatelja, a na osnovu konačnog rešenja centra za socijalni rad o ostvarivanju prava na status roditelja negovatelja i negovatelja.

Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se licu koje ima status roditelja negovatelja, odnosno status negovatelja u smislu čl. 2. i 3. ovog zakona, u mesečnom iznosu u visini 65.000 dinara, koji iznos u sebi ne sadrži porez na dohodak građana (u daljem tekstu: porez) i doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje i doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi) koji se plaćaju po osnovu te naknade u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana i zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.

Finansijska sredstva za isplatu novčane naknade i plaćanje poreza i doprinosa iz stava 3. ovog člana, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Isplatu mesečnog iznosa novčane naknade licu iz stava 2. ovog člana, kao i obračun i uplatu poreza i doprinosa, vrši ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite.

Pravo roditelja negovatelja i negovatelja na novčanu naknadu ne isključuje pravo deteta odnosno osobe iz člana 2. ovog zakona da u svojstvu korisnika prava ostvaruje pravo na novčanu socijalnu pomoć, pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica, pravo na uvećani dodatak za pomoć i negu drugog lica, kao i pravo na druga socijalna davanja i pružanja usluga u zajednici, u skladu sa odredbama zakona koji uređuje pitanja socijalne zaštite.

Naknada se usklađuje jednom godišnje, 1. marta, u skladu sa nominalnom stopom rasta prosečne zarade zaposlenih na teritoriji Republike Srbije, bez poreza i doprinosa, u prethodnoj godini, na osnovu podataka organa nadležnog za poslove statistike.

Iznos usklađene novčane naknade iz stava 7. ovog člana utvrđuje rešenjem ministar nadležan za poslove socijalne zaštite.

Ministar nadležan za poslove socijalne zaštite će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis kojim će bliže odrediti sadržinu ugovora o definisanju prava i obaveza između nadležnog državnog organa i korisnika prava iz stava 1. ovog člana.

Obavezno socijalno osiguranje

Član 7

Roditelj negovatelj i negovatelj ima pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje i obavezno zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom.

Postupak za ostvarenje prava na status roditelja negovatelja i negovatelja

Član 8

Postupak za ostvarivanje prava na status roditelja negovatelja i negovatelja i prava koja iz njega proizilaze pokreće se na zahtev roditelja, staratelja ili negovatelja u skladu sa čl. 2. i 3. ovog zakona.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1. elektronski, pristupom roditelja, staratelja ili negovatelja iz stava 1. ovog člana elektronskoj evidenciji roditelja negovatelja i negovatelja;

2. u centru za socijalni rad koji je nadležan prema mestu prebivališta podnosioca zahteva.

U slučaju iz stava 2. tačka 1) ovog člana, nadležni organ obezbeđuje podršku u vezi sa elektronskim postupanjem roditelju, staratelju ili negovatelju iz stava 1. ovog člana.

Za zahtev iz stava 1. ovog člana od podataka o ličnosti nadležni organ može zahtevati sledeće podatke o podnosiocu zahteva, o članovima njegovog domaćinstva, odnosno porodice i to: jedinstveni matični broj građana, ime i prezime, adresu prebivališta, državljanstvo, datum, mesto i opštinu rođenja, podatke o bankovnom računu na koji se vrši isplata, kontakt telefon, adresu elektronske pošte, podatke o zaposlenju, bračni status i podatke o staratelјstvu.

O pravu na status roditelja negovatelja i negovatelja i pravima koja iz tog statusa proizilaze odlučuje rešenjem centar za socijalni rad na teritoriji na kojoj podnosilac ima prebivalište u roku od 15 dana od dana kompletiranja podnete dokumentacije.

Na rešenje iz stava 5. ovog člana podnosilac zahteva može podneti žalbu nadležnom ministarstvu preko centra za socijalni rad.

O žalbi odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite.

Protiv konačnog rešenja podnosilac zahteva može pokrenuti upravni spor.

Pravo na status roditelja negovatelja i negovatelja i pravo na novčanu naknadu priznaje se od dana podnošenja zahteva ako su u trenutku podnošenja zahteva ispunjeni uslovi za priznavanje prava.

U postupku priznavanja prava na status roditelja negovatelja i negovatelja i ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom primenjuju se odredbe propisa o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Ministar nadležan za poslove socijalne zaštite će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis kojim će bliže urediti način podnošenja zahteva iz stava 2. ovog člana.

Dužnost obaveštavanja o promenama

Član 9

Roditelj negovatelj i negovatelj dužan je da nadležnom centru za socijalni rad prijavi svaku promenu od uticaja na priznato pravo u roku od 15 dana od dana kada je promena nastala.

Sve promene koje su od uticaja na korišćenje prava uzimaju se u obzir od prvog dana narednog meseca po njihovom nastupanju, odnosno od 15. u mesecu ako je promena nastupila do 15. u mesecu.

Preispitivanje uslova za ostvarivanje prava na status roditelja negovatelja i negovatelja

Član 10

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite će jednom mesečno, koristeći elektronsku evidenciju roditelja negovatelja i negovatelja i podatke koje ta evidencija razmenjuje sa službenim evidencijama državnih organa, pre svake isplate iz člana 6. stav 5. ovog zakona, po službenoj dužnosti proveravati ispunjenost uslova za ostvarivanje prava iz ovog zakona.

Ukoliko se, na način iz stava 1. ovog člana, utvrdi da su prestali uslovi za ostvarivanje prava iz ovog zakona, ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite obustavlja isplatu iz člana 6. stav 5. ovog zakona i obaveštava mesno nadležni centar za socijalni rad o utvrđenim činjenicama radi pokretanja postupka za prestanak prava na status roditelja negovatelja i negovatelja.

Centar za socijalni rad po službenoj dužnosti proverava da li roditelj negovatelj i negovatelj i dalje ispunjava uslove za ostvarivanje prava iz ovog zakona jednom u 24 meseca tokom oktobra i novembra meseca u godini, uz primenu odredbi propisa o upravnom postupku u slučaju promene u ostvarivanju prava.

Prestanak prava na status roditelja negovatelja i negovatelja

Član 11

Pravo na status roditelja negovatelja i negovatelja i pravo na novčanu naknadu prestaju:

1. na zahtev roditelja negovatelja i negovatelja;

2. kada prestanu razlozi zbog kojih je roditelj negovatelj i negovatelj stekao taj status;

3. kada roditelj negovatelj i negovatelj nije u mogućnosti da pruži potrebnu negu;

4. kada roditelj negovatelj i negovatelj ne pruža negu;

5. kada se roditelj negovatelj i negovatelj nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora;

6. smrću roditelja negovatelja i negovatelja;

7. u slučaju smrti deteta odnosno osobe iz člana 2. ovog zakona, pravo roditelja negovatelja i negovatelja na novčanu naknadu sa uplaćenim doprinosima za obavezno socijalno osiguranje prestaje protekom roka od šest meseci od dana kada je smrt nastupila;

8. kada roditelj negovatelj i negovatelj zasnuje radni odnos, odnosno radno se angažuje po bilo kom osnovu u skladu sa zakonom ili obavlja preduzetničku delatnost, samostalnu delatnost ili neku drugu profesionalnu delatnost;

9. kada roditelj negovatelj i negovatelj ostvari pravo na penziju;

10. kada roditelj negovatelj i negovatelj navrši 65 godina života.

Postupak za prestanak prava na status roditelja negovatelja i negovatelja

Član 12

Postupak za prestanak prava na status roditelja negovatelja i negovatelja i prestanak prava koja iz tog statusa proizilaze može pokrenuti roditelj negovatelj i negovatelj kao i nadležni centar za socijalni rad po službenoj dužnosti.

O prestanku prava na novčanu naknadu iz člana 6. ovog zakona odlučuje rešenjem nadležni centar za socijalni rad.

Na rešenje iz prethodnog stava ovog člana korisnik prava može podneti žalbu nadležnom ministarstvu preko centra za socijalni rad.

O žalbi odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite.

Protiv konačnog rešenja korisnik prava može pokrenuti upravni spor.

Evidencija roditelja negovatelja i negovatelja

Član 13

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite vodi elektronsku evidenciju roditelja negovatelja i negovatelja, koja sadrži podatke o licima koja su podnela zahtev iz člana 8. ovog zakona, kojima je priznat status roditelja negovatelja i negovatelja, kao i kojima je prestao status roditelja negovatelja i negovatelja.

Organi nadležni za odlučivanje o pravima po ovom zakonu po službenoj dužnosti vrše uvid, pribavljaju i obrađuju podatke o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija, a koji su neophodni za odlučivanje u ovim postupcima.

Ministar nadležan za poslove socijalne zaštite će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propis kojim će bliže urediti način formiranja, sadržaj i način korišćenja elektronske evidencije roditelja negovatelja i negovatelja.

Stupanje zakona na snagu

Član 14

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se počev od 1. oktobra 2026. godine.